

Hur påverkar en ökad brandfrekvens förutsättningarna för fågellivet?

Erfarenheter från branden i Västmanland

Grzegorz Mikusiński

Sveriges lantbruksuniversitet SLU

Stockholm 2019-10-15

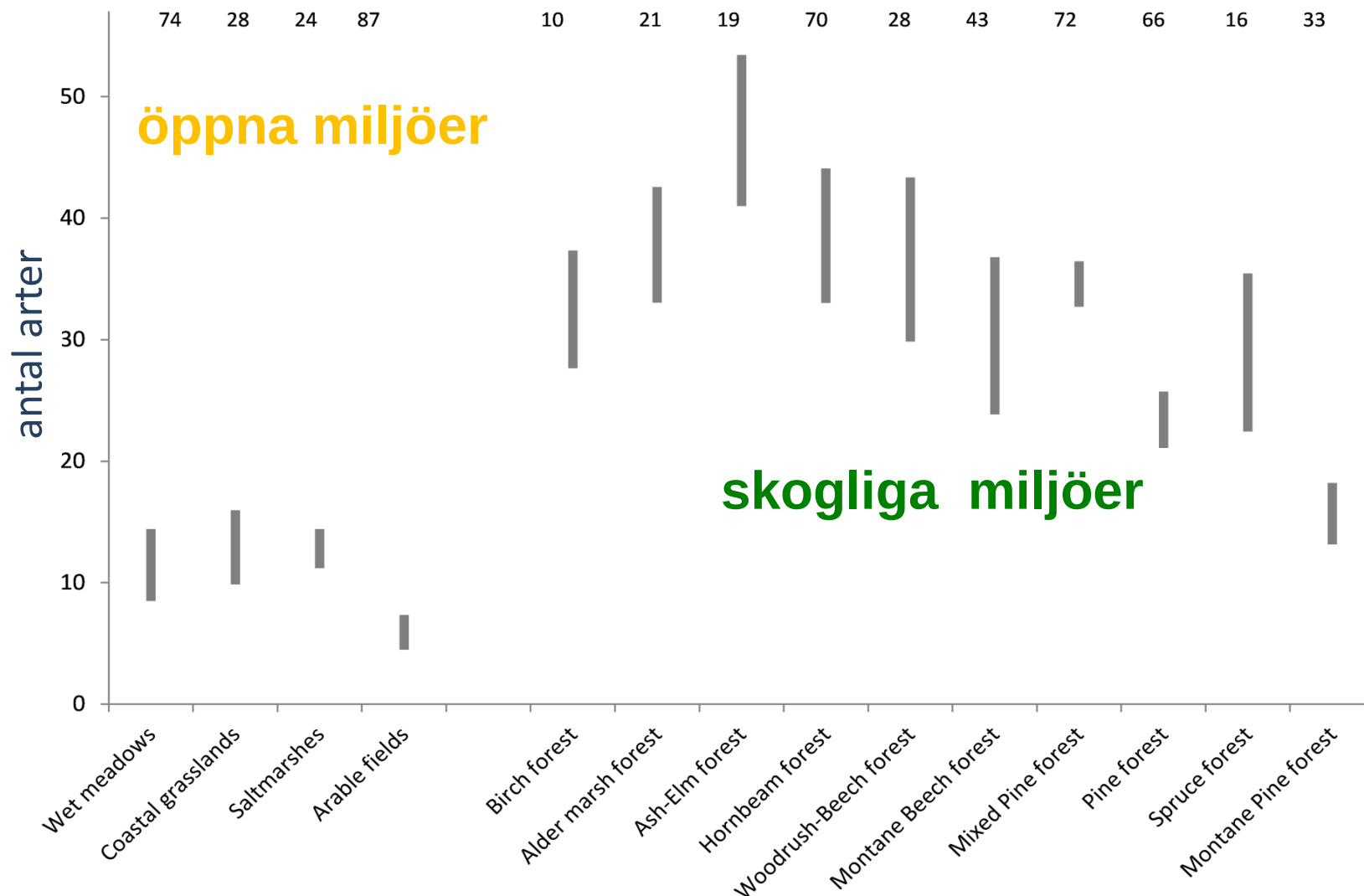

Skogen som livsmiljö

- “Tredje dimension”
- Strukturell komplexitet
- Kontinuitet
- Många olika mikrohabitat
- Många ekologiska processer
- Stor rumslig variation
- Många arter

Skogar är mycket fågelrika!

Skogsbränder förändrar fåglarnas livsmiljöer

- Färre levande träd och buskar
- Mer död ved
- Markens organiska skikt är till stor del borta
- Vatten stagnerar pga. minskad avdunstning från vegetation
- Sekundär succession – nya arter
- Antropogena åtgärder

Skogsbrand i norra Västmanland

- juli-augusti 2014
- 13 100 ha skogsmark påverkades
- hög trädmortalitet

Bilder: G. Mikusiński

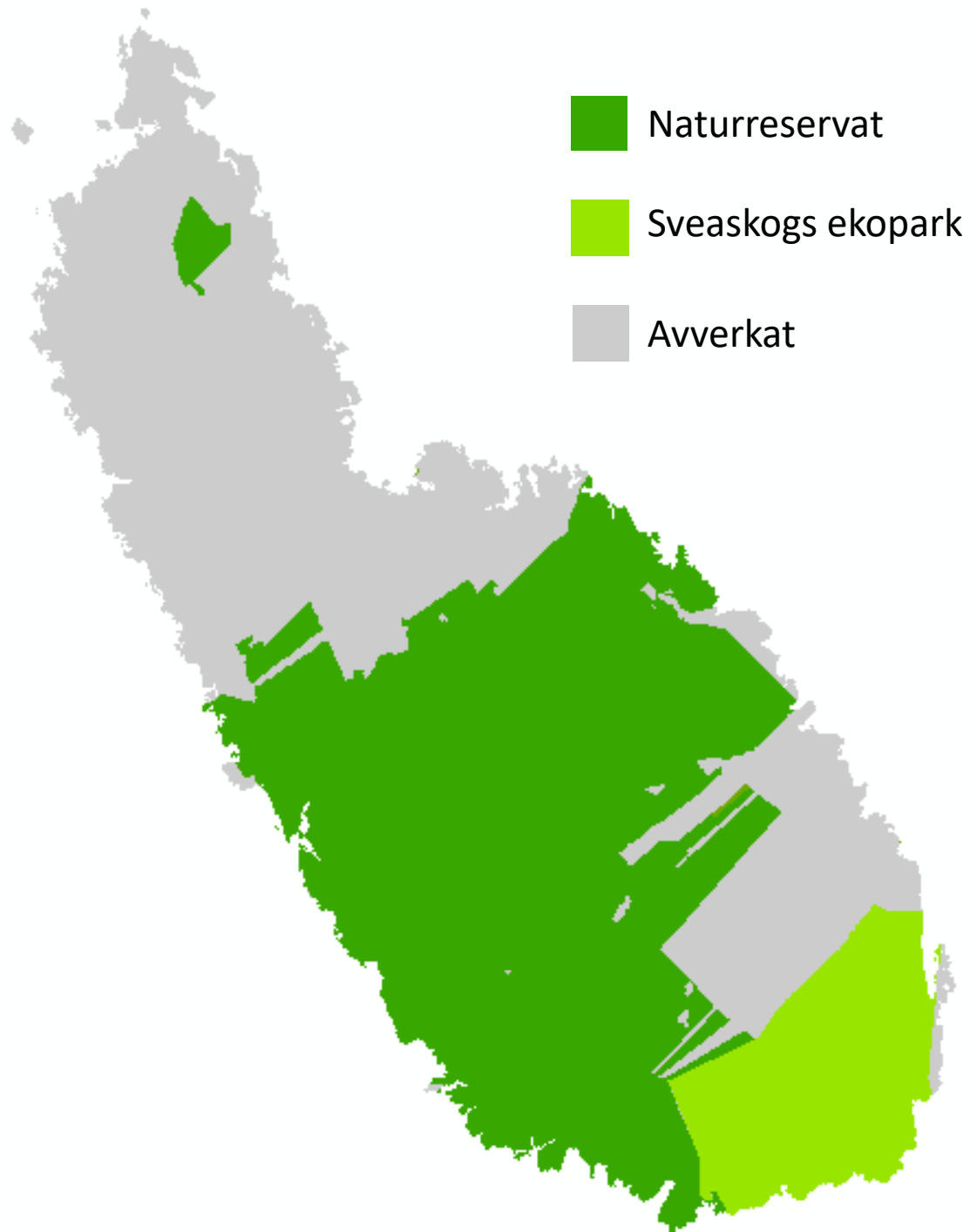
Bilder: L. Gustafsson

Skötsel av brandområdet

Avverkat

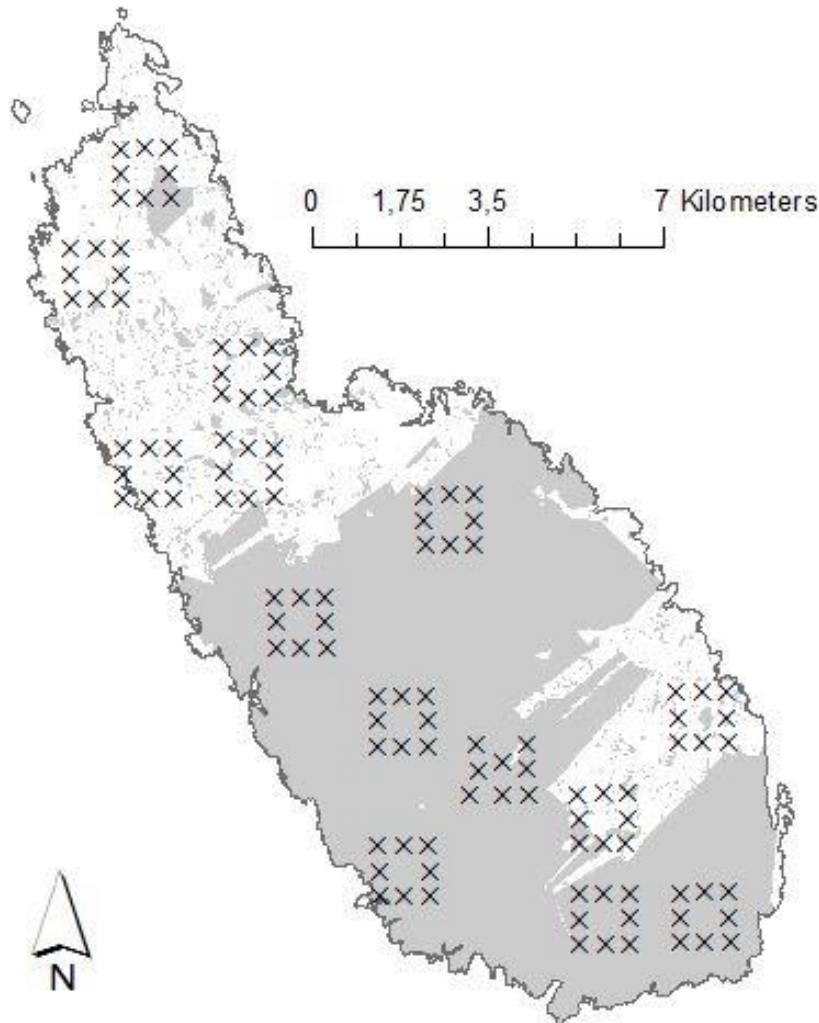
Skyddat = 7 600 ha

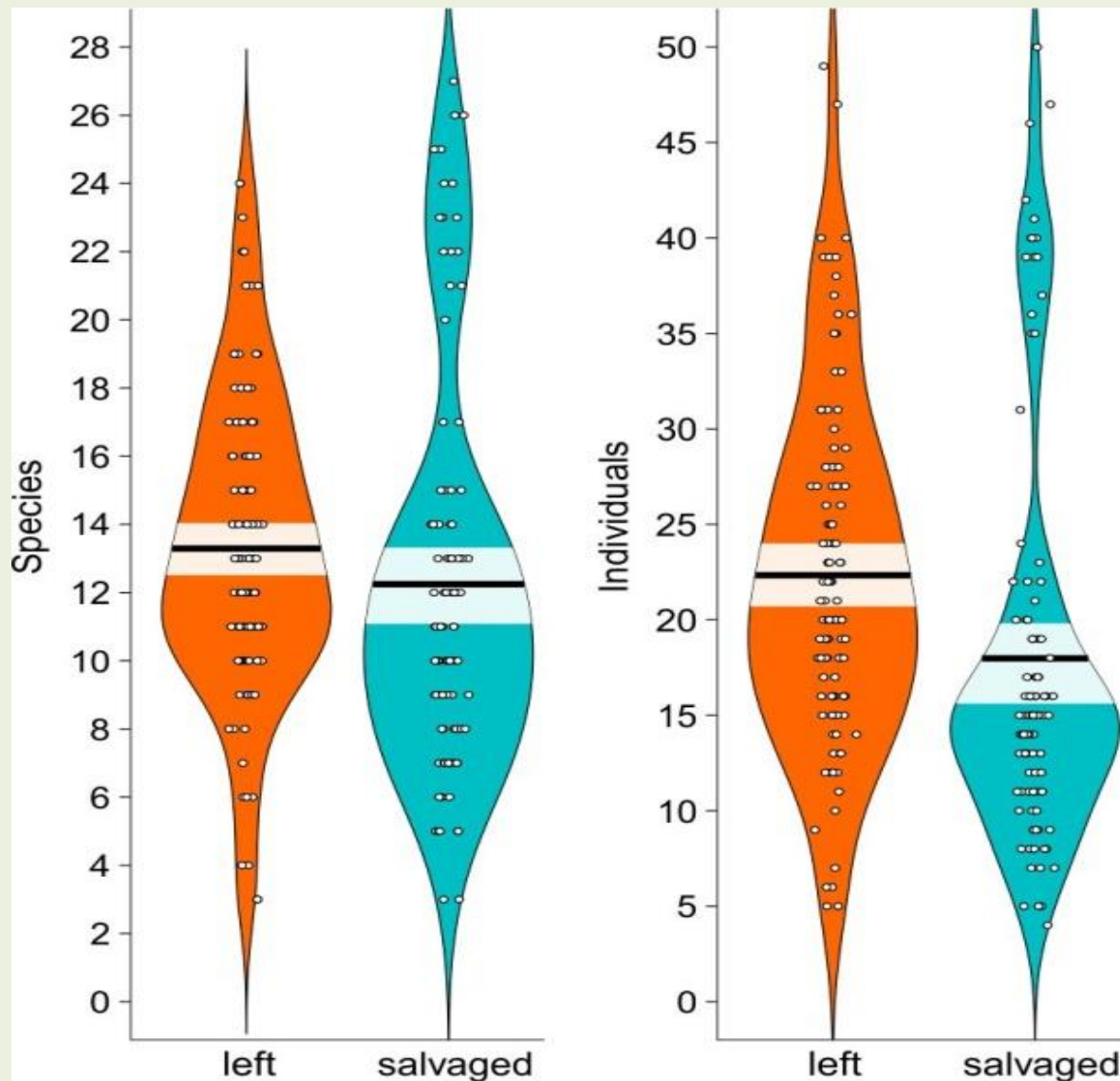
Bilder: Lena Gustafsson

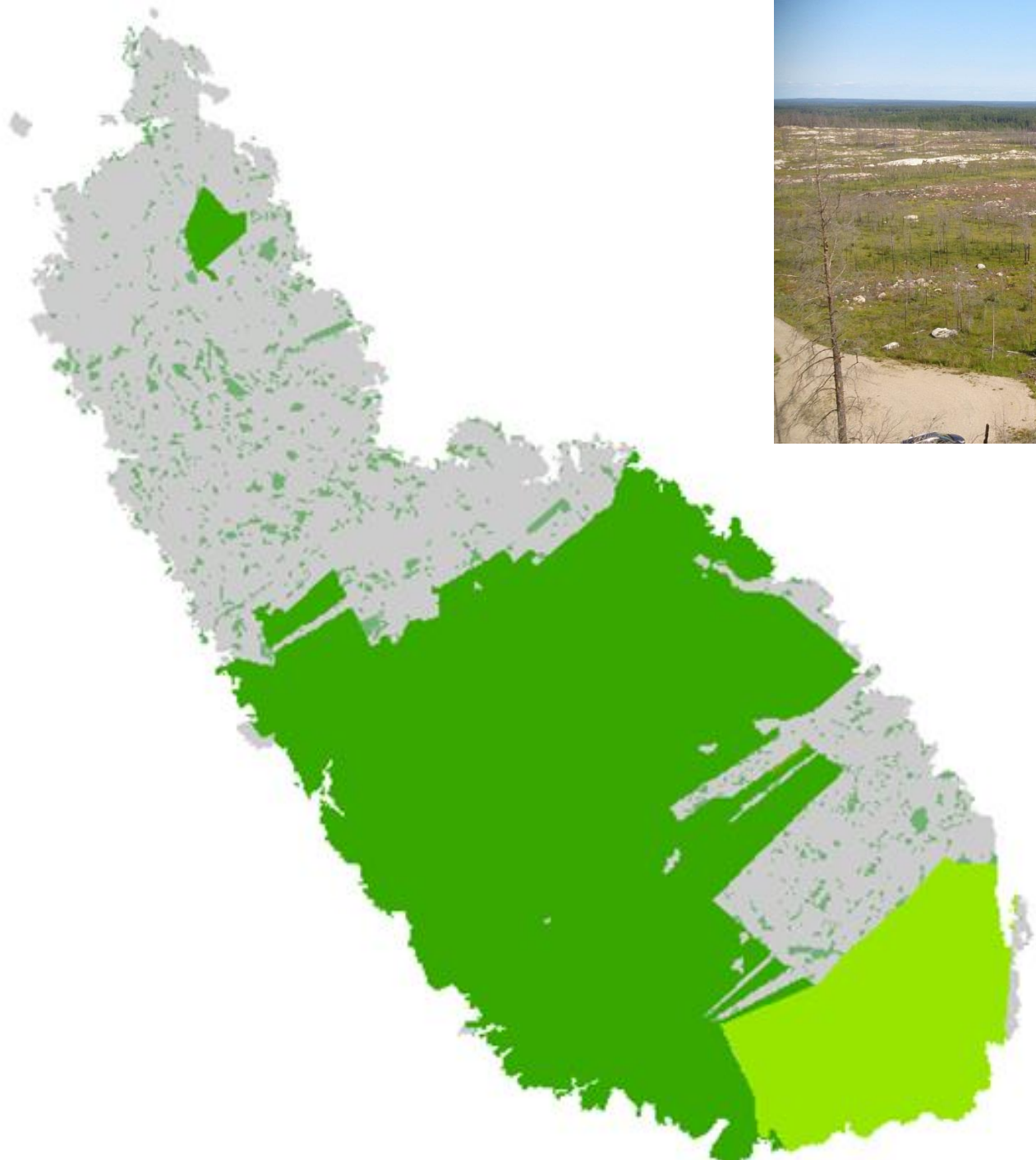
Fågelstudie

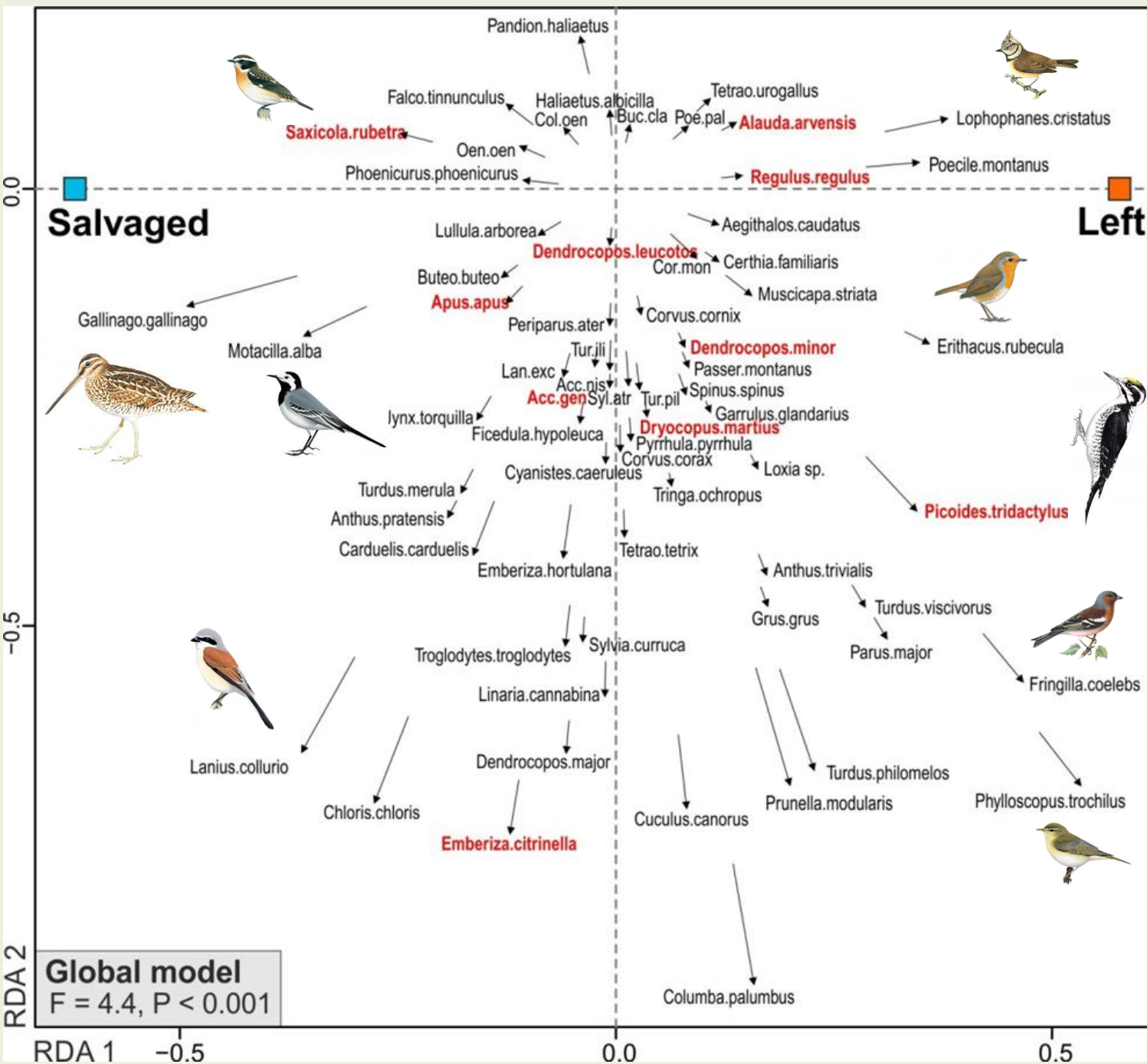
- 14 kvadrater 1 x 1 km med 8 inventeringspunkter
- 3 besök per år (mars, april/maj, juni)
- 10-minuters långa punktinventeringar
- Ungefär hälften i skyddad och hälften i avverkat

Artrikedom och abundans (2015-2016)

Många träd
och mindre
bestånd
kvar i den
avverkade
delen

Olika
fågelsamhällen

Typiska arter (2015-2016)

Arter mer vanliga i den avverkade delen (minst dubbelt så vanliga)

- Törnskata
- Grönfink
- Sädesärla
- Enkelbeckasin
- Buskskvätta
- Gulsparv

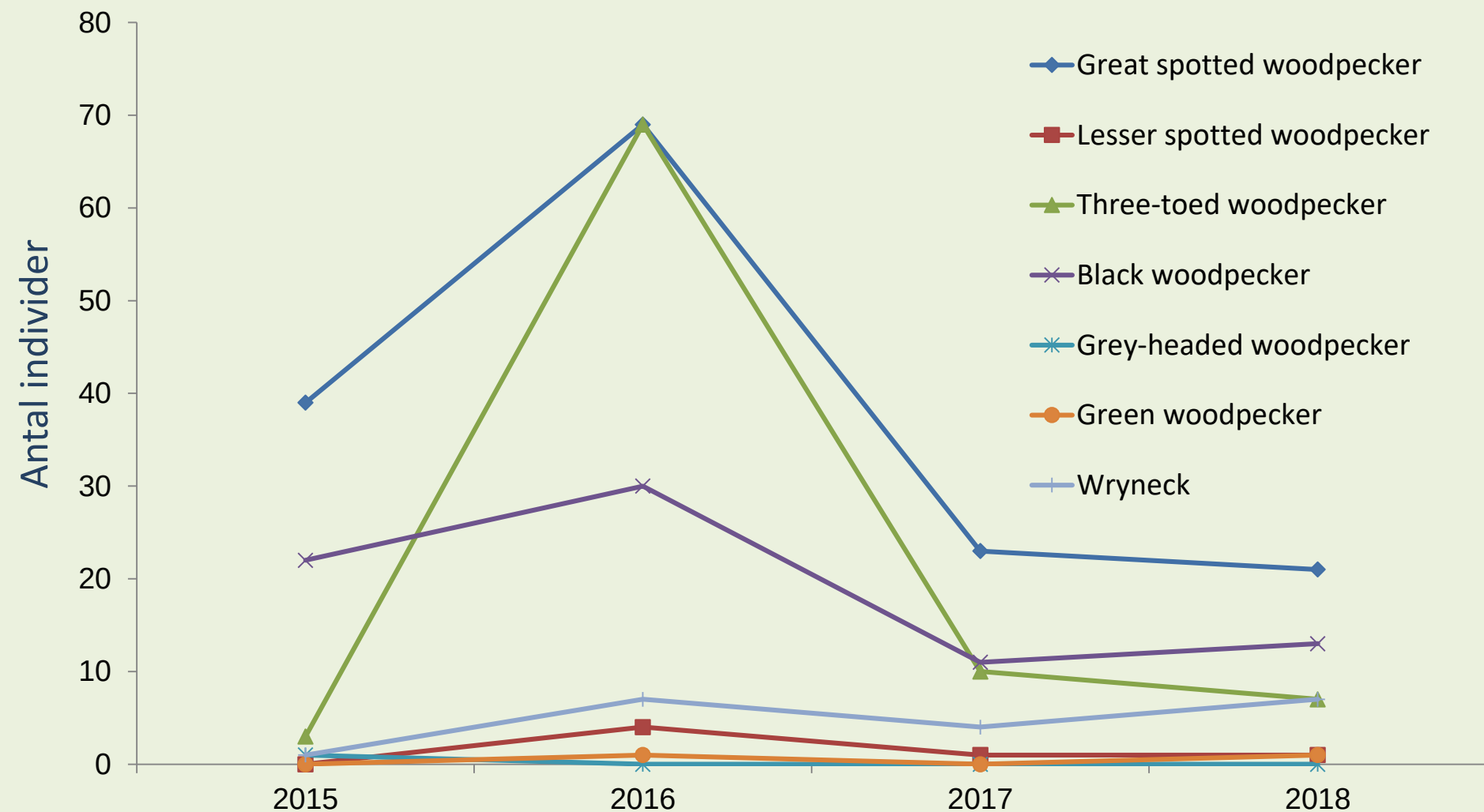
Arter mer vanliga i den skyddade delen (minst dubbelt så vanliga)

- Talltita
- Tofsmes
- Tretåig hackspett
- Rödhake
- Grå flugsnappare
- Nötskrika

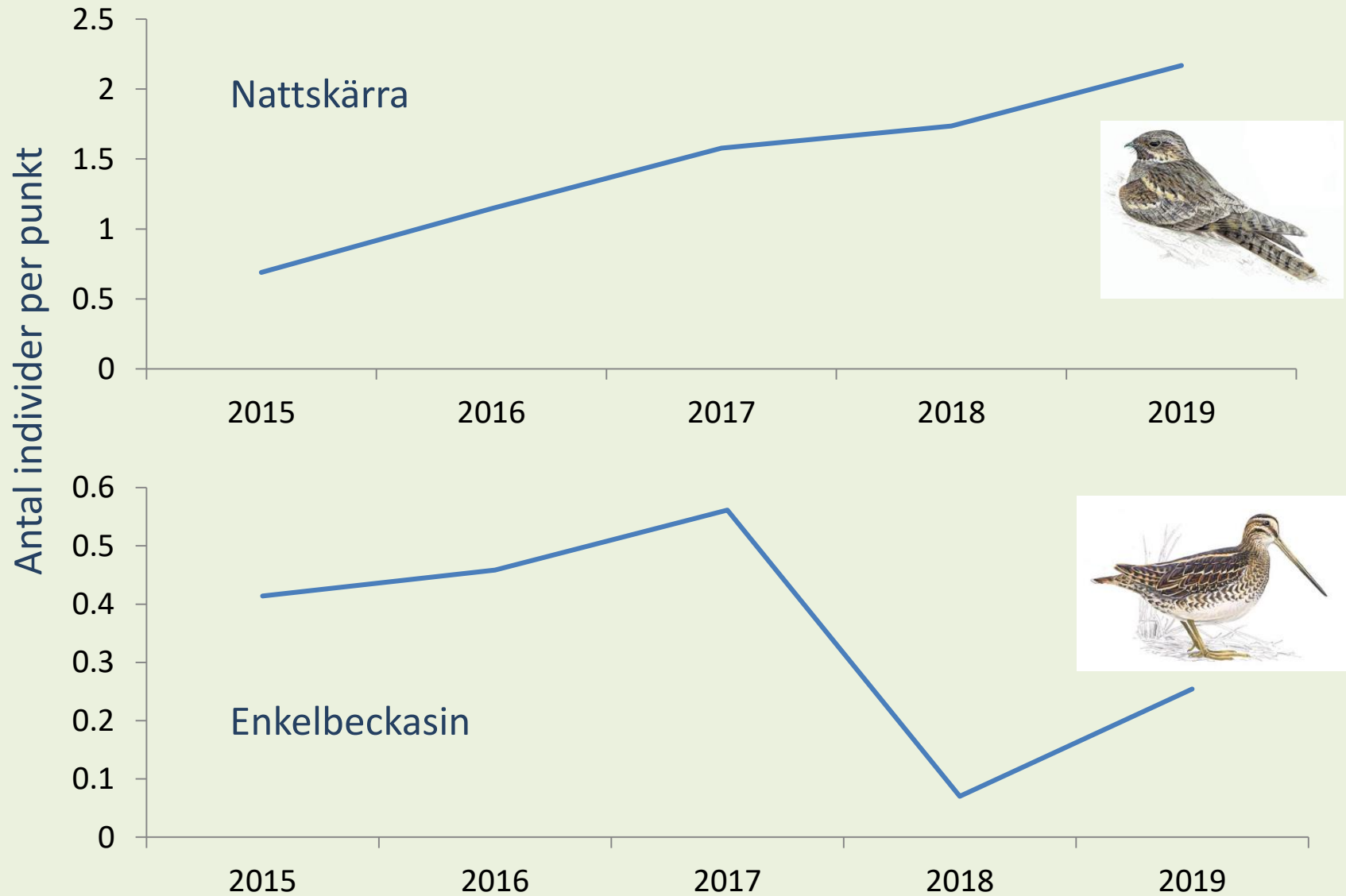

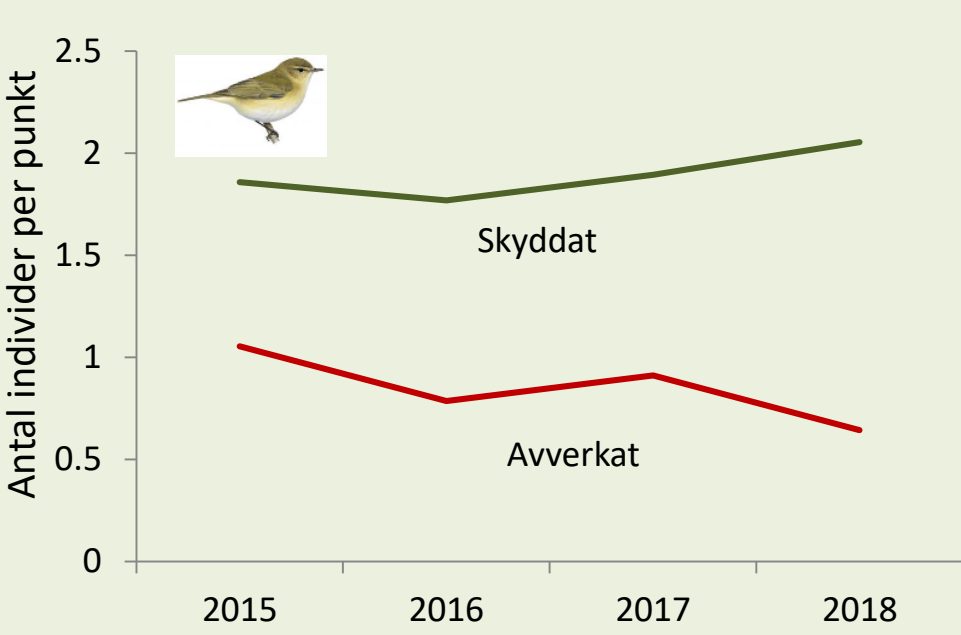
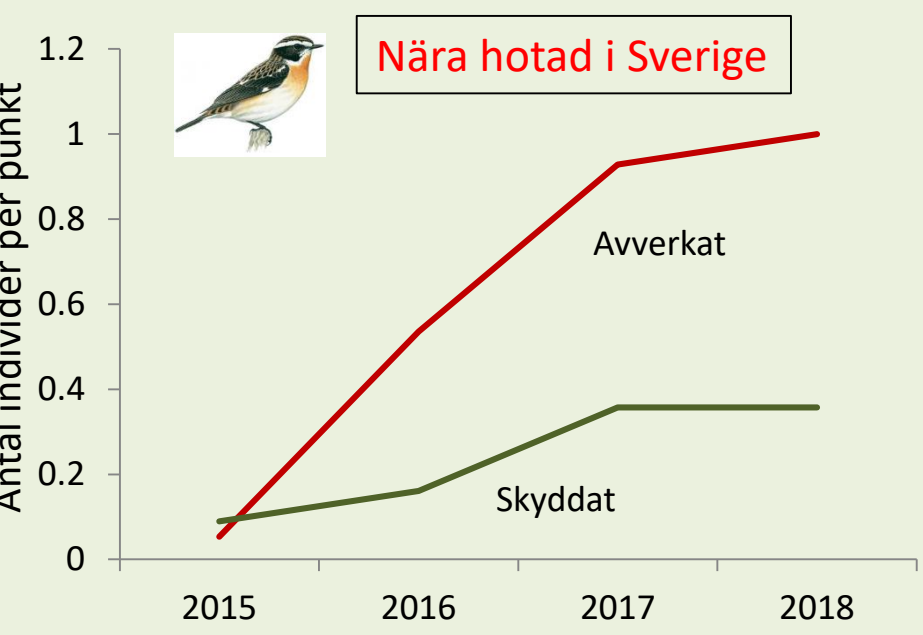
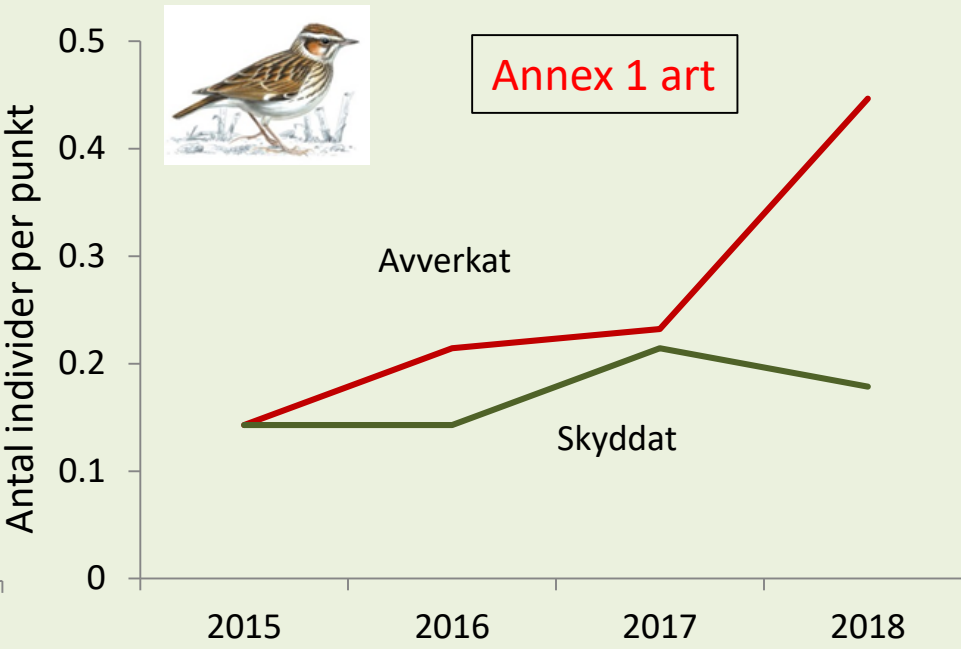
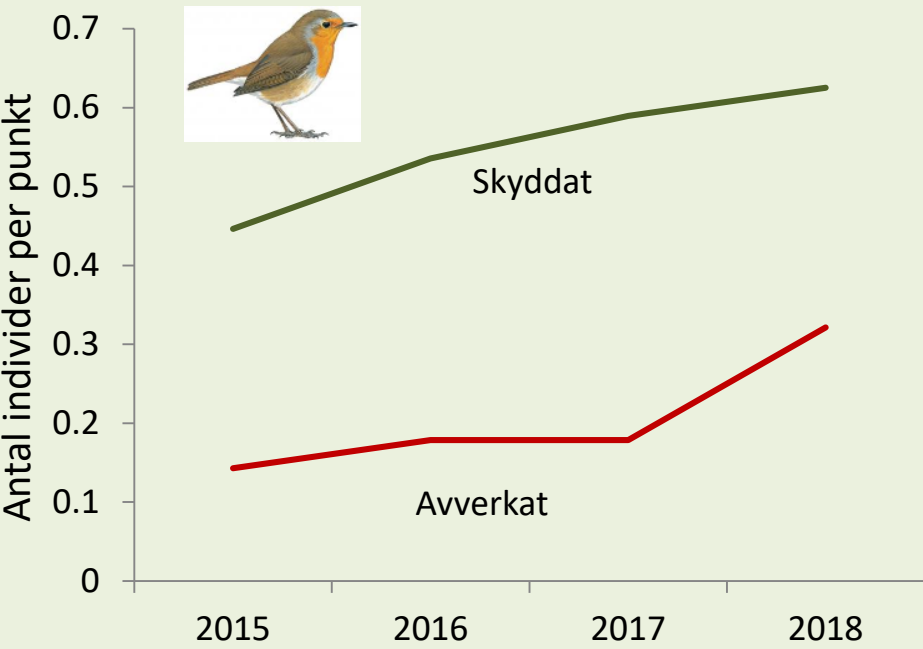
Förändringar över tid (hackspettar)

Förändringar över tid (nattinventeringar)

Förändringar över tid – skillnader mellan avverkade och skyddade områden

Slutsatser

- Mycket händer under de första åren
- Stora skillnader mellan avverkade och skyddade områden
- Bägge alternativen har sina vinnare och förlorare
- En ökad brandfrekvens kommer att skapa nya livsmiljöer som gynnar vissa sällsynta arter
- Brända skogar borde användas i naturvårdsplanering på landskapsnivå

Exempel på frågor att studera vidare

- Skillnaden mellan brända och obrända skogar
 - populationstätheter
 - häckningsekologi
- Betydelse av kvarlämnade brända bestånd för olika arter
- Långsiktig utveckling efter brand – vilka arter gynnas under olika successionsstadier
- Uttömmar livsmiljöer skapade av brand
närliggande landskap på fåglar?

A photograph of a forest with many thin, dark tree trunks and some green undergrowth. The word "Tack!" is written in yellow in the center.

Tack!